

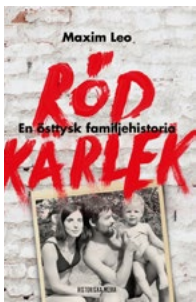
BOKLÅDAN

DIN LITTERÄRA OMBUDSMAN

4/2014

Nyhetsbrevet Boklådan ger aktuella lästips sex gånger om året och är ett samarbete mellan ABF och Arbetet. Skriv ut och sprid eller sätt upp på anslagstavlan! Den som själv vill prenumerera kan anmäla sig på www.bokladan.org, där nyhetsbrevet också kan laddas ner och läsas som PDF.

Livet på andra sidan järnridån

För 25 år sedan föll Berlinmuren, och med den öststatskommunismen. Wolfgang Hansson var Aftonbladets utsände i Östeuropa hösten 1989, och i reportaget *Den döende kommunismen* (Historiska Media) skildrar Hansson sakligt de avgörande skeendena när DDR och resten av diktaturerna på

andra sidan järnridån gick i graven. Men även tiden efter kommunismen, då nyliberala experiment och korruption grasserade.

Hur var livet bakom Järnridån? Maxim Leo växte själv upp i Östberlin och gräver i den egna släktens förflutna i jakten på svar. I *Röd kärlek – en östtysk familjehistoria* (Historiska Media) får vi en inblick i DDR:s vardag och i folkets dilemman.

Den prisbelönta amerikanska historikern Anne Applebaum, som tidigare skrivit om Gulag, tecknar i *Järnridån* (Bonniers) en fullödig bild av hur stalinismen tog över Östeuropa. Det omfattande verket kom på svenska 2013 och finns nu i storpocket.

[Läs en recension av Den döende kommunismen](#)

[Läs en recension av Röd kärlek](#)

[Läs en recension av Järnridån](#)

Mardrömslik socialrealism

I John Ajvide Lindqvists nya skräckroman *Himmelstrand* (Ordfront) vaknar tio husvagnscampare upp på en gräsbevuxet slätt utan sol. Var har de hamnat? I en annan dimension? I sina egna mardrömmar? I helvetets förgård? De tvingas konfrontera sina demoner och från horisonten närmar sig ett uppslukande mörker. Lindqvist kan som få andra kombinera det övernaturliga och rysliga psykodramat med socialrealism.

[Läs en recension i SvD](#)

Starka skildringar av förintelsen

Sommaren 1941 dödades 400 judar av sina grannar i en liten polsk stad. De stängdes in i en lada och brändes levande. Journalisten Anna Bikonts rekonstruktion av händelsen i det kritikerrosade reportaget *Vi från Jedwabne* (Bokförlaget Atlas) är smärtsam läsning, och en påminnelse om att

förintelsen inte bara genomfördes i gaskamrarna.

Men det var främst i förintelselägren som folkmordet ägde rum. Och i den kärnfulla romanen *Fiolen från Auschwitz* (Bonniers) kontrasterar den katalanska författaren Maria Àngels Anglada musikens skönhet mot den iskalla brutaliteten.

Fascismen har gjort comeback i Europa på senare år, nu med udden mot muslimer. I den isländske författaren Eiríkur Örn Norðdahls roman *Ondska* (Rámus) utspelar sig ett triangeldrama mellan en forskare med judiska rötter, en språkvetare med arabiskt påbrå och en kammarlörd nynazist. "Den är lysande berättad", skriver Erik Löfvendahl i Arbetet.

[Läs en recension av Vi från Jedwabne](#)

[Läs en recension av Fiolen från Auschwitz](#)

[Läs en recension av Ondska](#)

Äktenskapsdrama under lupp

Många placerar Hjalmar Söderbergs romaner *Doktor Glas* och *Den allvarsamma leken* högt på sin skönlitterära topplista. Men vad vet vi om hans privatliv? Och om hans fru? I *Märta och Hjalmar Söderberg, en äktenskapskatastrof* (Natur & Kultur), av Johan Cullberg och

Björn Sahlin, tecknas en bild av en skald som förstör sin hustrus liv, och av den tidens undermåliga psykvård och kvinnosyn.

[Läs en recension i Arbetet](#)

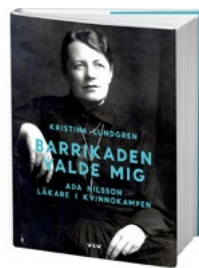
Liv Strömquist ger vulvan liv

Liv Strömquists nya seriealbum **Kunskapens frukt** (Galago) handlar om kvinnors könsanatomi och sexualitet. En historisk och skrattframkallande exposé över "det kvinnliga könsorganet", som aldrig fått ett lika självklart namn som det manliga. Kunskapens frukt borde bli "obligatorisk skollitteratur", skriver Jonna Sima i *Arbetet*.

[Läs en recension i Arbetet](#)

Kvinna på barriaderna

Ada Nilsson, född 1872, var en av Sveriges första kvinnliga läkare. Och en av kvinnorörelsens förgrundsgestalter, bland annat som central person i Fogelstadgruppen. Kristina Lundgrens biografi **Barrikaden valde mig** (W&W) är en folkbildande berättelse om

Ada Nilsson och det demokratiska välfärdssamhällets tillblivelse i början av 1900-talet.

[Läs en recension i SvD](#)

Spänningsroman med twist

Klas Östergren, som uppnått ikonstatus med bland annat romanen **Gentlemen** (nu som bioaktuell film), levererar den här gången en spänningsroman med den Beatlesinspirerade titeln **Twist** (Natur & Kultur). En skickligt uppbyggd och snyggt gestaltad berättelse om girighet, kärlek och svek i spionagemiljö. Och om ett Sverige i förändring.

[Läs en recension i Arbetet](#)

Israels förnuftiga röst

"Om inte palestinierna kan andas fritt, kan heller inte jag", sa den israeliske författaren David Grossman till DN i höstas. Och vill man veta något om Israel-Palestina-konflikten, bortom rubrikerna, ska man läsa Grossmans roman **På flykt från ett sorgesbud** (Bonnier pocket). Den handlar om en kvinna vars värnpliktige son anmält sig till en vedergällningsaktion i Palestina, och på ett djupare plan om vad aggressionen gör med människor. Den invanda rädslan korrupperar det israeliska samhället, menar Grossman. Hans senaste bok **Fallen ur tiden** (Bonniers) är en gripande sorgesång över Grossmans egen son som dödades i Libanonkriget 2006.

[Läs en debattartikel av Grossman i Expressen](#)

FÖRFATTAREN

Henrik Berggren

I biografen **Underbara dagar framför oss** (2010) skildrade han Olof Palmes liv. Nu har historikern och författaren Henrik Berggren gjort skönlitterär debut med **Det röda arvet** (Norstedts). Historikern Thomas Thorild nystar i en härva vars trådar löper från Stadsarkivet i Stockholm till det spanska inbördeskrigets begravda brott.

Varför en bok om spanska inbördeskriget?

– Jag inspirerades av den dolda debatten på familjesidorna i spanska tidningar. Ena dagen en minnesruna över en republikan som dödats av nationalisterna och nästa dag en minnestext över en nationalist som dödats av republikanerna. Denna "dödsannonsernas kamp" är ett exempel på historiens ständiga närvararo i nuet.

Hur kom det sig att det blev en roman?

– Jag hade arbetat hårt med Palmebiografen och tillbringat fem år på arkiv och bibliotek. Så jag började fantisera ihop en berättelse om en trött historiker som avbryts i sin forskning av en vacker, mystisk kvinna som ber honom hitta några försvunna brev...

Titeln "Det röda arvet" är mångtydig...

– Främst syftar den på Francoregimens teori om "den röda genen": att marxism och liberalism är ett resultat av dåliga arvsanlag, en teori som spelar en viktig roll i intrigen. Men den syftar också på att huvudpersonens far var en framstående socialdemokratisk politiker. Och slutligen, när jag var klar, insåg jag att boken kanske också är inspirerad av mina egna upplevelser av sjuttiotalsvännern.

Är Thomas Thorild ditt alter ego?

– Som historiker ja, som människa nej.

Vilken blir din nästa bok?

– En kollektivbiografi över Sverige 1939-1945, arbetsnamnet är "Landet utanför". Jag följer en grupp kända och okända svenskar genom krigsåren. Inga fiktiva inslag, allt ska vara historiskt dokumentärt.

[Läs mer om Henrik Berggren och Det röda arvet](#)

Redaktör för *Boklådan* är Kent Werne. Jonna Sima och Görel Elf har bidragit med boktips och underlag till notiserna i *Boklådan* #4/2014.